

Verkeersveiligheidscoalitie

OP WEG NAAR NUL VERKEERSSLACHTOFFERS

**INVESTEER IN DE VEILIGHEID VAN FIETSERS EN
VERGROOT DE HANDHAVINGSCAPACITEIT OM
ONVEILIG VERKEERSGEDRAG TERUG TE DRINGEN**

APPÈL VERKEERSVEILIGHEIDSCOALITIE 2023

MEER HANDHAVING EN VEILIGE INFRASTRUCTUUR

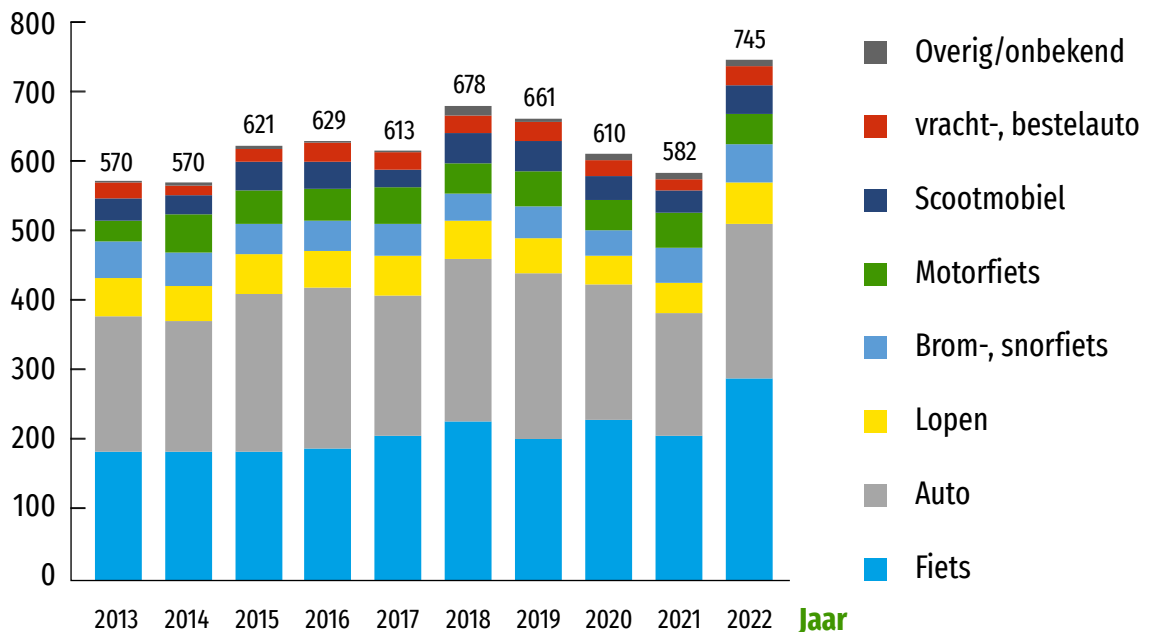
Het jaar 2022 telde 745 verkeersdoden, het hoogste aantal in 15 jaar¹. De ambitie om het aantal verkeersslachtoffers in 2030² te halveren is daarmee verder weg dan ooit. Investeren is en blijft noodzakelijk om het aantal slachtoffers terug te dringen.

Met name fietsers zijn vaker slachtoffer (290 doden). Maar ook onder automobilisten is het aantal dodelijke slachtoffers toegenomen tot 221. Met de 500 miljoen euro investeringsimpuls Verkeersveiligheid voor de verbetering van infrastructuur wordt een stap in de goede richting gezet, maar dit is onvoldoende om het tij te keren.

Uit het rapport van SWOV genaamd Kiezen of delen³ blijkt dat een verdubbeling van de handhaving en een veilige fietsinfrastructuur zorgen voor minder doden en gewonden. De Verkeersveiligheidscoalitie roept daarom de politiek op om de volgende maatregelen te nemen:

- Investeer in verkeershandhaving. Als er meer kans is om aangehouden of beboet te worden, zorgt dit voor ander gedrag op de weg⁴.
- Investeer in veilige infrastructuur voor fietsers. Bijna 70% van de ernstig verkeersgewonden en meer dan een derde van de verkeersdoden is een fietser⁵. Daarnaast is de verwachting dat het aantal fietsers de komende jaren blijft groeien.
- Gezien het toenemende aantal ongevallen waar verschillende modaliteiten, zoals voetgangers, fiets en e-bike enerzijds en auto's en vrachtwagens anderzijds zijn betrokken, pleiten we voor het stimuleren van voertuigtechnologie ter bescherming van voetgangers, fietsers en andere weggebruikers.

jaarlijks aantal verkeersdoden

¹ SWOV (2023). *Verkeersdoden in Nederland*. SWOV-factsheet, september 2023. SWOV, Den Haag.

² Tweede Kamer (2021). *Motie van het lid Geurts over een halvering van het aantal verkeersslachtoffers in 2030. Maatregelen verkeersveiligheid 29 398, nr. 946*. Tweede Kamer der Staten-Generaal. Geraadpleegd 17-02-2023 op <https://www.tweedekamer.nl/kamerstukken/moties/detail?id=2021Z13389&did=2021D28533>

³ Craen, S. de, et al. (2022). *Kiezen of delen. Welke maatregelen kunnen zorgen voor halvering verkeersslachtoffers in 2030?* R-2022-8. SWOV, Den Haag.

⁴ SWOV (2019). *Verkeershandhaving*. SWOV-factsheet, september 2019. SWOV, Den Haag.

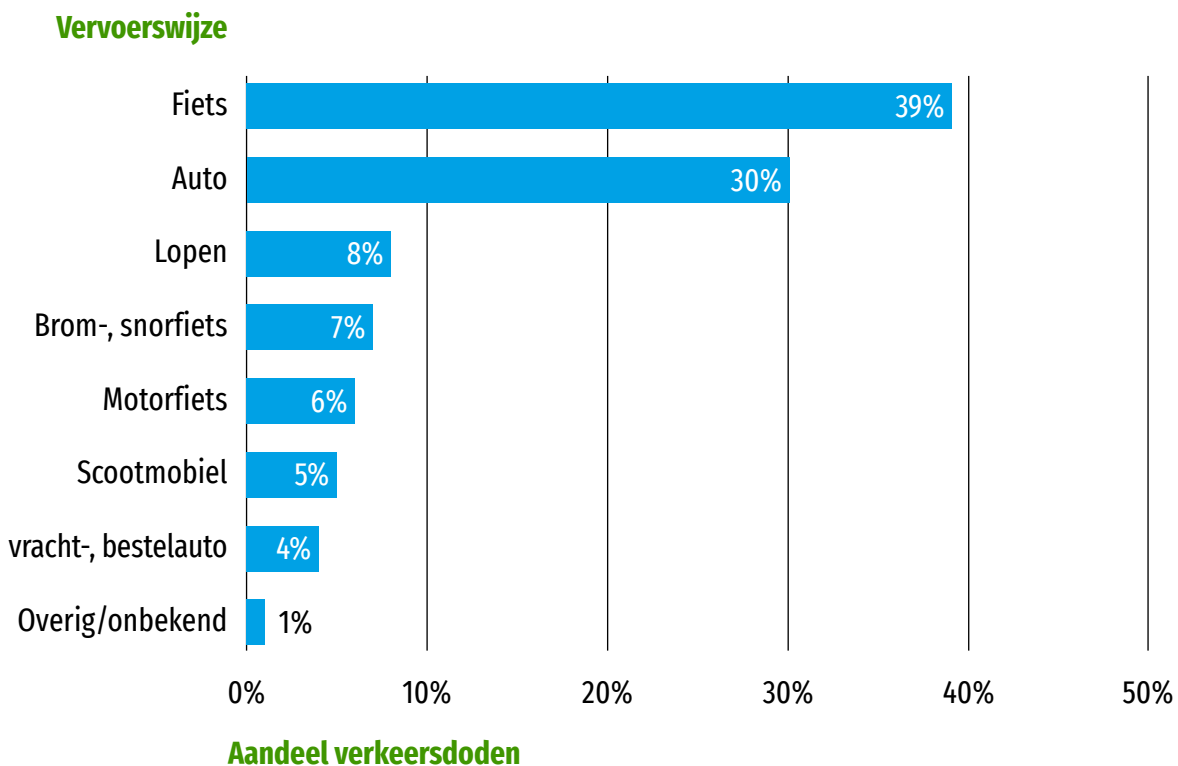
⁵ SWOV (2023). *Fietsers*. SWOV-factsheet, februari 2023. SWOV, Den Haag.

VEILIG OP DE FIETS

Steeds meer mensen pakken de fiets om van A naar B te gaan. Mensen blijven ook tot op steeds hogere leeftijd fietsen. En samen veilig gebruik maken van het drukke fietspad is door elektrische fietsen, e-bakfietsen en fatbikes een grote uitdaging geworden. Onder fietsers vallen de meeste dodelijke en ernstig gewonde slachtoffers⁶.

De Verkeersveiligheidscoalitie vraagt de overheid om de volgende stappen te zetten:

- Investeer in veilige fietsinfrastructuur. Dat is de beste manier om ongevallen te voorkomen;
- Stimuleer het dragen van een fietshelm en geef meer informatie en advies over goede fietshelmen en helmdracht;
- Stimuleer 30 km/u binnen de bebouwde kom, waar het onveilige situaties verbetert;
- Verbied het opvoeren van e-bikes, fatbikes en andere licht elektrische voertuigen (LEV's);
- Verklein snelheidsverschillen op het fietspad.

⁶ SWOV (2023). *Fietsers*. SWOV-factsheet, februari 2023. SWOV, Den Haag.

FEITEN EN CIJFERS

- Ruim een derde van de verkeersdoden en ruim twee derde van de ernstig verkeersgewonden in Nederland is een fietser.
Bron: SWOV (2023). Fietsers. SWOV-factsheet, februari 2023. SWOV, Den Haag.
- In Nederland zijn 23 miljoen fietsen en 4,9 miljoen e-bikes (2022).
Bron: onderzoek Multiscope 2022.
- Het KiM raamt een toename van de afgelegde afstand per e-fiets van 4,2 miljard in 2019 naar 9,8 miljard km in 2028 (+132%). Voor de gewone fiets daalt deze afstand naar verwachting van 13,6 miljard in 2019 naar 11,6 miljard km in 2028 (-15%).
Bron: KiM, Mobiliteitsbeeld 2023.
- Bij een ongeval hebben fietsers met helm 60% minder kans op ernstig, en 70% minder kans op dodelijk hoofd-/hersenletsel, dan fietsers zonder helm.
Bron: Høye, A. (2018). Recommend or mandate? A systematic review and meta-analysis of the effects of mandatory bicycle helmet legislation. In: Accident Analysis & Prevention, vol. 120, p. 239-249.
- In 2022 was bij minstens 17% van de dodelijke fietsongevallen en bij 82% van de fietsongevallen met een ernstig verkeersgewonde, geen motorvoertuig betrokken.
Bron: Oude Mulders, J. et al. (2023). Achtergronden bij De Staat van de Verkeersveiligheid 2023. De jaarlijkse monitor. R-2023-12A. SWOV, Den Haag.

VERGROOT DE PAKKANS

Veel maatregelen op het gebied van verkeersveiligheid vallen of staan met handhaving van onveilig gedrag. Nederlanders ervaren tegenwoordig een veel kleinere kans om beboet te worden voor hun gedrag in het verkeer. Daardoor neemt riskant gedrag zoals appen, te hard rijden en rijden onder invloed toe. Als er meer kans is om aangehouden of beboet te worden, zorgt dit voor ander gedrag op de weg. Door meer handhaving van onveilig gedrag ervaren bestuurders een grotere pakkans.

Om verkeershandhaving effectief in te zetten, vindt de Verkeersveiligheidscoalitie dat de capaciteit moet worden vergroot:

- Onderzoek de mogelijkheid om verkeershandhavingsteams opnieuw in te stellen;
- De politieopleiding moet meer aandacht voor verkeershandhaving in het programma opnemen;
- Meer innovatie op het gebied van handhaving:
 - Investeer in MONOcams om handheld telefoongebruik tegen te gaan;
 - Automatiseer handhaving;
 - Vergroot het aantal staandehoudingen, bijvoorbeeld door inzet van buitengewoon opsporingsambtenaren (boa's).

FEITEN EN CIJFERS

- Het aantal automobilisten met alcohol op achter het stuur is in vijf jaar tijd bijna verdubbeld (periode = 2017-2022).
Bron: I&O Research (2022). Rijden onder invloed in Nederland in 2006-2022. Ontwikkeling van het alcoholgebruik van automobilisten in weekendnachten. Rapportnummer 266. Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat. Rijkswaterstaat Water, Verkeer en Leefomgeving, 's-Gravenhage.
- Bij regelmatige alcoholcontroles neemt het aantal ongevallen met 17 procent af.
Bron: SWOV (2023). Rijden onder invloed van alcohol. SWOV-factsheet, september 2023. SWOV, Den Haag.
- Tijdens een meting in 2022 was 91,4% van de waargenomen bestuurders (van auto's, bestelwagens en vrachtwagens) niet actief met apparatuur bezig (bellen, aan scherm zitten of op schermen op het dashboard bezig).
Bron: NDC Nederland Goudappel (2023). Apparatuurgebruik, gordeldracht en gebruik kinderzitjes door automobilisten en chauffeurs. Op gemeentelijke wegen, provinciale wegen en autosnelwegen. Rijkswaterstaat, Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat.
- 71,5% van de automobilisten geeft aan zijn/haar mobiel weleens te gebruiken tijdens het rijden.
Bron: Van der Kint, S.T. & Mons, C. (2021). Interpolis Barometer 2021. Vragenlijststudie mobiel telefoongebruik in het verkeer. R-2021-29. SWOV, Den Haag.
- Lachgas is sinds begin dit jaar verboden. Er is echter nog geen methode om vast te stellen of een verkeersdeelnemer lachgas heeft gebruikt. Het verbod is dus moeilijk te handhaven.
- In 2022 waren er naar schatting 8.300 ernstig verkeersgewonden.
Bron: SWOV (2023). Ernstig verkeersgewonden in Nederland. SWOV-factsheet, december 2023. SWOV, Den Haag.
- In 2022 bezochten naar schatting 134.000 mensen een SEH-afdeling na een verkeersongeval.
Bron: Stam, C. (2023). Letsels 2022. Kerncijfers LIS. Rapport 969. VeiligheidNL, Amsterdam.

DIT APPEL WORDT ONDERSTEUND DOOR

Den Haag

Verkeersveiligheidscoalitie